SUOMEN KYLIEN AAMUKAHVIT

Kyläfoorumit ja -neuvostot – malleja ja vinkkejä perustamiseen 27.10.2026

Johanna Niilivuo
Suomen Kylät ry

Suomen Kylät
Finlands Byar

Vuoropuhelun malleja

Kylä–kunta-yhteistyö voidaan rakentaa eri tavoin. Tässä kaksi tapaa jäsentää vuoropuhelun malleja

KEVYT
Kyläilta / avoin foorumi

EDUSTUKSELLINEN
Kyläfoorumi / Kylien neuvottelukunta / kyläneuvosto

OSALLISUUSRAKENNE
Kumppanuuspöytä / asukaslautakunta

KYLÄVETOINEN
Kylien yhteinen verkosto tai yhdistys

AVOIN FOORUMI: matalan kynnyksen keskustelu ja vuoropuhelu

YHTEISTYÖRYHMÄ: nimetty edustus ja säännöllinen yhteistyö

KUMPPANUUS- JA VAIKUTTAMISRAKENNE: vahvempi kytkentä kunnan kehittämiseen ja mahdollisesti päätöksentekoon.

Kyläfoorumin erilaisia malleja

1. Kyläfoorumi avoimena yhteistyömallina
Kyläfoorumi on kunnan ja kylien yhteinen avoin keskustelu- ja yhteistyöfoorumi, jossa käsitellään kylien ja alueiden kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita.
Malli on kevyt ja matalan kynnyksen tapa käynnistää säännöllinen vuoropuhelu. Se ei edellytä muodollista jäsenyyttä tai toimielinasemaa.

2. Kyläfoorumi kylien ja kunnan yhteistyöryhmänä
Kyläfoorumi on kaupungin ja kyläyhdistysten tai muiden kylien edustajien välistä vuoropuhelua ja kumppanuutta edistävä pysyvä yhteistyöryhmä.
Malli perustuu selkeästi kylätoimijoiden edustukseen ja mahdollistaa säännöllisen yhteistyön sekä kylien näkemysten kokoamisen. Edustuksellisempi kuin kaikille asukkaille avoin malli.

3. Kyläfoorumi kumppanuus- ja vaikuttamisrakenteena
Kyläfoorumi on kunnanhallituksen alainen neuvoa-antava toimielin ja yksi kaupungin vaikuttamistoimielimistä.
Tämä malli antaa kyläfoorumille vahvan aseman, jatkuvuuden ja selkeän yhteyden kaupungin hallintoon ja päätöksentekoon.
Malli painottaa alueiden näkökulman tuomista kunnan kehittämiseen ja päätöksentekoon.

Miksi kyläfoorumi?

- Kyläfoorumi tarjoaa kunnalle säännöllisen yhteyden kyliin
- Se voi olla:
  - tiedonvaihdon paikka
  - paikallistiedon kanava
  - yhteisen kehittämisen foorumi
  - tapa vahvistaa osallisuutta
  - linkki kylien ja kunnan päätöksenteon välillä

💡 Tärkeää! Foorumin tarkoitus on vahvistaa molemminpuolista ymmärrystä, keskusteluyhteyttä ja yhteiskehittämistä. Kyläfoorumi on **yhteisen tekemisen paikka**, ei pelkkää yksipuolista kuulemista

Suomen Kylät
Finlands Byar

Mikä tekee mallista toimivan?

1. Kylät mukaan suunnitteluun
2. Selkeä tavoite
3. Nimetty vastuuhenkilö ja ”kotipesä”
4. Selkeät roolit ja toimintatavat
5. Molempien osapuolien (kunta ja kylät) pitää nähdä foorumin hyöty
6. Merkityksellinen asialista
7. Asioille selkeä jatkopolku
8. Yhteys kunnan päätöksentekoon
9. Säännöllisyys ja pitkäjänteisyys
10. Yhteistyön pitää näkyä myös kokousten ulkopuolella

Kokemuksia kyläfoorumin perustamisesta: vältä näitä

- Foorumi perustetaan ilman kylien tarpeen selvittämistä
- Kokoukset muuttuvat kunnan tiedotustilaisuuksiksi
- Asialistalla ei ole kylille tärkeitä asioita
- Kukaan ei vastaa asioiden etenemisestä
- Foorumilla ei ole todellista vaikutusmahdollisuutta
- Yhteistyö riippuu vain yhdestä henkilöstä

💡 Kokous ei ole yhteistyötä, jos mikään ei muutu

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kysymyksiä suunnittelutyöhön

- Ketkä osallistuvat
- Kuka vastaa toiminnasta
- Mitä asioita käsitellään
- Miten asioita viedään eteenpäin
- Millainen yhteys rakenteella on kaupungin päätöksentekoon

Kenelle kyläfoorumi on avoin?

- Avoin malli → kaikki kyläläiset ja asukkaat voivat osallistua
- Edustuksellinen malli → jokainen kylä nimeää edustajansa
- Yhdistysperustainen malli → kyläyhdistykset tai vastaavat toimijat nimeävät edustajansa

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kysymyksiä suunnittelutyöhön

Kenellä on vetovastuu?
→ kaupungin vetämä
→ kaupungin ja kylien yhdessä vetämä
→ kylien vetämä

Kuinka vahva on yhteys päätöksentekoon?
→ kuuleminen ja vuoropuhelu
→ lausunnot, aloitteet ja esitykset
→ asioiden valmisteluun osallistuminen
→ mahdollinen resurssien tai määrärahojen jakamiseen osallistuminen

Kuinka paljon kaupunki resursoi?
→ tilat + tarjoilut
→ koollekutsuminen + sihteerityö
→ valmistelu + koordinointi
→ kokouspalkkiot / matkakulut / vuosittainen kehittämisraha

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kunnan rooli

MAHDOLLISTAJA
Kunta tarjoaa toiminnalle perusedellytykset: tilat, tarjoilut ja viestintätukea. Kunta voi esimerkiksi mahdollistaa kylien kokoontumisen, huolehtia tilavarauksista ja auttaa tiedottamisessa.

KOOLLEKUTSUJA
Kunta ottaa vastuuta yhteisen keskustelun käynnistämisestä ja ylläpitämisestä. Se kutsuu osallistujat koolle, valmistelee asialistan ja huolehtii siitä, että tapaamisia järjestetään säännöllisesti.

VALMISTELIJA
Kunta osallistuu aktiivisesti asioiden valmisteluun ja niiden viemiseen eteenpäin. Käytännössä tähän voi kuulua sihteerin tehtävät, muistion laatiminen, kysymysten kokoaminen sekä asioiden ohjaaminen oikeille viranhaltijoille ja toimielimille.

KUMPPANI
Kunta toimii kylien kanssa tasavertaisena yhteistyökumppanina. Viranhaltijat ja päättäjät osallistuvat keskusteluun, tuovat tietoa valmistelusta ja kuulevat kyliä jo asioiden suunnitteluvaiheessa, eivät vasta valmiiden päätösten jälkeen.

PÄÄTÖKSENTEON LINKKI
Kyläfoorumilla on selkeä yhteys kunnan päätöksentekoon ja valmisteluun. Se voi antaa lausuntoja, tehdä esityksiä ja aloitteita sekä osallistua kylien kehittämiseen liittyvien määrärahojen tai muiden resurssien suuntaamiseen. Tällöin sovitaan myös, miten foorumin esitykset käsitellään ja miten niiden etenemisestä kerrotaan takaisin kyliin.

💡 Mitä vahvempi kunnan rooli on, sitä tärkeämpää on määritellä selkeästi myös foorumin tehtävät, vaikutusmahdollisuudet ja yhteys päätöksentekoon

Kyläfoorumin malleja on monia – tässä yksi

- nimetyt kylien edustajat + kunnan edustajat
- säännölliset kokoukset
- puheenjohtaja ja sihteeri
- määritelty toimintasääntö
- asioiden valmistelu, toimeenpanon ja työnjaon suunnittelu sekä seuranta
- selkeä yhteys kunnan päätöksentekoon

Kunnan päätöksen mukaan:
- matkakulujen korvaaminen
- Kokouspalkkiot (henkilö- tai yhdistyskohtaiset)
- lausunto- tai esitysoikeus
- rooli kylärahoituksen kohdentamisessa

Esimerkkejä: Kouvola, Ylivieska, Ii, Inari, Äänekoski sekä Pohjois-Pohjanmaan kuntakohtaisten kyläneuvostojen muodostama verkosto

Suomen Kylät
Finlands Byar

KIITOS!